

Марат Оспанов атындағы Батыс Қазақстан мемлекеттік
медицина университеті

Студенттің өзіндік жұмысы

Неврологиялық науқастың негізгі реабилитациясы. Емдік гимнастика, физиоём,
эрготерапия кабинеттерінде жұмыс жасау.

Орындаған: Жұбанова А.М.

Тексерген: Утегенова А.Б.

Ақтөбе 2017

Жоспары

- ▶ Кіріспе
- ▶ Негізгі бөлім
  - ▶ Инсульттан кейінгі реабилитация
  - ▶ Оңалту
  - ▶ Оңалту бағыттары
  - ▶ Медициналық оңалту міндеттері
  - ▶ Физикалық оңалту тұжырымдамасы
  - ▶ Науқас медициналық оңалту бағдарламасы мыналарды қамтиды
    - ▶ Емдік дене шынықтыру
    - ▶ Медициналық массаж
    - ▶ Физиотерапевтік процедуралар
    - ▶ Электр ынталандыру әдісі
    - ▶ Механотерапия
    - ▶ Еңбекті терапия
    - ▶ Эрготерапия
- ▶ Қорытынды
- ▶ Пайдаланылған әдебиеттер тізімі

Кіріспе

- ▶ Тақырыптың өзектілігі нейрореабилитация - бұл жүйке ауруларына шалдыққандарды сауықтыру, яғни, бұрынғы қалпына келтіру. Инсульт алғандарға, бас мыйымен омыртқалар жұлынына, шеткі жүйке талшықтарына зақым келгендерге, балалар церебралдық параличіне, меңіреулік склероз, Паркинсон ауруы, ми атаксиясы, полинейропатиялар, оның ішінде дискілер грыжасын емдегеннен кейінгі вертеброген және т.б. аурулар.
- ▶ **ВОЗ анықтамасы бойынша:** медициналық реабилитация бұл белсенді процесс, оның мақсаты сырқаттанушының алған жарақат салдарынан немесе басқа аурулардан бұзылған ағзаның функцияларын толық қалпына келтіру. Олай болмаған жағдайда ең кемінде олардың мүгедектік тұрғыдағы физикалық, әлеуметтік, психологиялық әлеуеттерін оңтайлы жүзеге асырып, қоғам өміріне бейімдейді.

- ▶ Нейрореабилитация ұғымы ауруды емдеу барысында оның қайтадан асқынуына жол бермейтін шараларды қарастырады, қозғалыстың аздығынан қайтадан инсульт алудан сақтандырады. Организимді қалпына келтіру уақытында аурудың асқынбауын бақылайды. Неврологиялық тапшылыққа адамды бейімдеу үшін, оның жұмысы Физикалық жүктемелерге төзімділікті арттырып, өмірдің сапасын жақсарту, әлеуметтік белсенділікті күшейту, патологиялық құбылыстардың қарқынын бәсеңдетуге бағытталады.
- ▶ Қажеттілік болғанда кез келген азамат біздің ауруханада нейрореабилитацияға жатуға тапсырыс бере алады. Оны қалпына келтіруге тиімді ем қабылдау үшін, қажетті жағдайлар жасалған: *ЛФК және уқалау кабинеті, түрлі физиотерапиялық емдомдар, ГБО, водолечебница (сумын емдеу): су астында созу, түрлі ванналар (скипидарлық панталық және т.б.) тұруға ыңғайлы палаталар, ұқыпты кішпейіл медициналық персонал сіздерге шын ниетпен қызмет көрсетеді.*

- ▶ Нейрореабилитация ұзақ күрделі процедура болып саналады. Оның алдында шынымен өте күрделі және жауапты міндеттер тұр. Негізгі мақсаты жараланған бас миымен омыртқа жұлындарының жұмысын (функциясын) бұрынғы қалпына келтіру. Уақытында өткізілген реабилитация мен емдәм талаптарының нәтижесінде мүгедек болып қалу тәуекелі төмендейді, толық қанды өмір сүру мүмкіншілігі ашылады.
- ▶ Нейрореабилитацияның соңғы нәтижесі көптеген фактілерге тәуелді: сауықтырудың дұрыс бағдарламасын жасай білу, емделушіге шынайы көңіл бөлу, қамқоршы болу. Ең бастысы-емделушінің ауруынан жазылуға өзінің ұмтылысы.

▶ *Негізгі мақсаттары*

- ▶ Нерв жүйесі қызметінің бұзылысын қалпына келтіру және жедел және созылмалы орталық және шеткі нерв жүйесінің аурулары бар және жарақат алған науқастарға әлеуметтік қолдау көрсету;
- ▶ Инсульттің жедел және қалпына келу кезеңіндегі асқынуларды, бас ми және жұлын жарақаттарының және нейроинфекциялардың асқынуларын алдын алу;
- ▶ Рецидивтерді алдын алу. Реабилитацияға қызығушылық тек қана халық арасында мүгедектіктің көбеюін туғызатын неврологиялық аурулардың кеңінен таралуы ғана емес, онымен қоса қайта жасақтау емін бұрынғыдан да тиімді қолдануға ықпал ететін заманауи зерттеу және реабилитациялық технологиялардың пайда болуымен де байланысты.

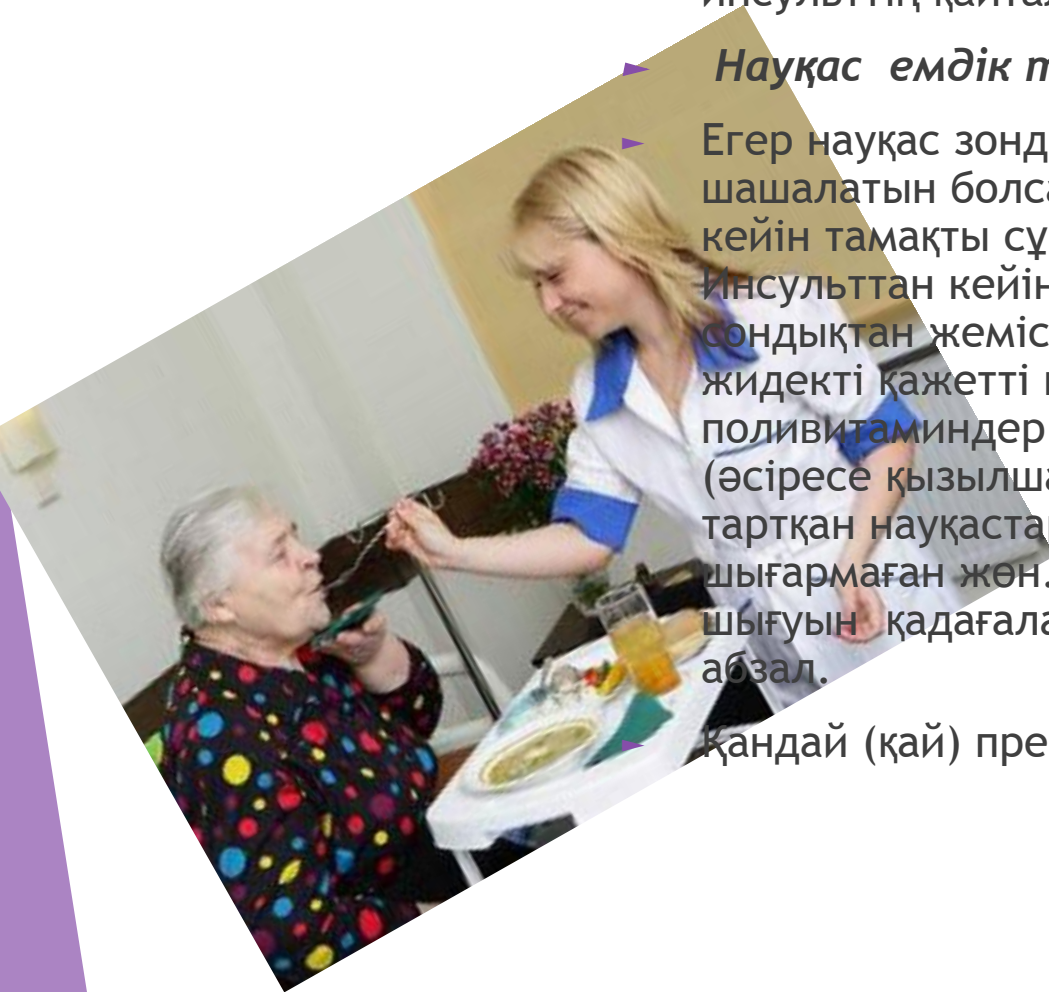
▶ ***Инсульттан кейінгі реабилитация***

- ▶ Инсульттан кейін алғашқы күннен бастап науқастың АҚҚ әр 34 сағат сайын өлшеніп арнайы күнделікке тіркеліп, дәрігерге көрсетіледі. Егер науқас АҚҚ-мын бақыламаса, яғни дәрігер тағайындаған дәрілерін уақытында қабылдамаса инсульттің қайталану аралығы жиілейді.

▶ ***Науқас емдік тамақтануы***

- ▶ Егер науқас зонд арқылы тамақтануды қажет етпесе, бірақ кейде жұтқан кезде шашалатын болса, тамақ уақталған болуы тиістігін қадағалаңыз. Инсульттан кейін тамақты сұйық ботқа, пюре, кисель, сорпа, суфле түрінде болғаны дұрыс. Инсульттан кейінгі диета көптеген витаминдер мен минералдарды қажет етеді, сондықтан жеміс-жидектің, жеміс шырындарының болғаны абзал. Егер жеміс-жидекті қажетті көлемде алуға мүмкіндігіңіз болмаса? Ол кезде поливитаминдер мен минералды қосылыстар кешені болғаны тиіс. Жемістер (әсіресе қызылша), кептірілген жидектер, қышқыл сүт өнімдері (айран, ...) төсек тартқан науқастардың іш кебуін алдын алуда пайдасы мол екендігін естен шығармаған жөн. Сіздің бақылауыңыздағы науқастың күнделікті үлкен дәретке шығуын қадағалаңыз! Қажет болған жағда іш өткізетін препараттарды бергеніңіз абзал.

- ▶ Қандай (қай) препарат? Емдеуші дәрігеріңізбен кеңесіңіз!

▶ *Емдік гимнастика*

- ▶ Науқас есін жиып, жүрек пен тыныс алу қызметі, жөнделгеннен кейін тағайындалады. Ол салданған аяққолға еппен массаж жасау мен (уқалау, ысқылау, бұлшықеттерді созғылау) бірге қолданылады. Тонусы жоғары бұлшықеттерді аздап сипайды. 1 ші аптаның соңы мен 2ші аптаның басында белсенді қимылдар жасауға кірісу керек. Әуелі науқасты жігерлендіруге және дәрі дәрмектер (меликтин, аминазин, дипезин) көмегімен аяққол бұлшықеттерінің тонусын төмендетуге тырысқан жөн. Одан кейін төсекте қолаяғын абайлап жазыпбүге бастайды. Одан әрі төсек маңында кезекпен сау және салданған аяғымен тұруды үйретеді, бір орында адымдап басқызады және жүргізеді. Қол ұшының нәзік қимылдарын дамыту үшін тектешемен, доппен жаттығулар жасалады, түймелерді салып, ағыттырады. Белсенді қимылдарды буындардың жоғарғы жағынан бастап, біртіндеп баяу түрлерімен жалғастырады. Одан әрі емдік гимнастика көмегімен жүйелі түрде қимыл-әрекеттерді қалыптастыруға ерекше мән беріледі. Жаяу серуендеу мен бау бақшаларда жүру де пайдалы.

▶ ***Массаж және кинезотерапия***

- ▶ Бұл қан айналысы мен трофиканы жақсартады, бұлшықеттің сіресуін азайтады. Алғашқы күндері төсек тартып жатқан науқастың қалпын өзгертіп отырған жөн.
- ▶ Шалқасынан жатқызу, сау бүйірге ауыстыру, қолаяғын абайлап бүгіп - жазу;
- ▶ Терең тыныстық қимылдар жасату;
- ▶ Контрактура болды ау деген жаққа қарамақарсы күйге 30 минуттан күніне 34 рет ауыстыру;
- ▶ Қолын 90 градусқа бұрып, білек пен саусақтарын жазу;
- ▶ Аяғын жамбассан мен тізе буынынан біраз бүгіп, тізетабан буынын жазу керек.

Оңалту

Ғылым ретінде **оңалту** дамыту үшін серпін соғыс болды: **Бірінші дүниежүзілік соғыс** және **Екінші дүниежүзілік соғыс**. жедел инфекциялық аурулардан медицина, санитария, гигиена айтарлықтай азайып жітім жетістіктерімен байланысты. Сонымен қатар, ғылыми-техникалық прогресс, үдемелі индустрияландыру және урбанизация, қоршаған ортаның ластануын жеделдету, өсті стресс ауыр жұқпалы емес аурулардың өсуіне әкелді. тұқым қуалайтын және туа біткен бұзылулары, тыныс алу созылмалы аурулардың, ас қорыту, несеп-жыныс жүйесінің, аллергиялық аурулар, жарақаттар мен улану бар науқастарды саны өсуде. Бірақ, халықтың басқа санаттағы бірге, мүмкіндігі шектеулі адамдар, кем дегенде, ақыл-толық әлеуметтік-экономикалық және өнімді өмір сүруге мүмкіндік беретін, физикалық, әлеуметтік және экономикалық мүмкіндіктерді болуы тиіс.

Әлеуметтік толықтай қорғалған емес
адамдарға көмектесу - қоғамның
мәдениеті мен өркениетінің көрсеткіші

Оңалту

Оңалту _ белсенді адамның бұзылған ауру функцияларын қалпына келтіру үшін тырысып, сондай-ақ оның әлеуметтік тұтастық, оның әр түрлі әдістерін науқастың жеке тұлғаның ең алдымен, қазіргі заманғы негізделген медицина, бағыты болып табылады.

Оңалту - бұл денсаулығын қалпына келтіруге, функционалдық жай-күйі және мүгедектік, бұзылған ауру, жарақат немесе физикалық, химиялық және әлеуметтік факторлар болып табылады.

оңалту мақсаты - науқас және қоғамда тұрмыстық және еңбек процестерге мүгедектер тиімді және ерте қайтару; жеке меншік құқығын қалпына келтіру. Дүниежүзілік денсаулық сақтау ұйымы (ДДҰ) оңалту анықтау өте жақын береді: «Оңалту, аурулар, жарақаттар мен туа ақаулары нәтижесінде мүгедектерге олар тұратын қоғамда өмір жаңа жағдайларына бейімделу қамтамасыз ету жөніндегі іс-шаралар жиынтығы болып табылады.» «Қабілеті» *rehabilis* - - мерзімді оңалту Латын Епті шыққан. «Қалпына келтіру қабілетін»

ДДҰ деректері бойынша, оңалту науқастарға кешенді көмек көрсету бағытталған процесс болып табылады, және мүмкіндігі шектеулі адамдар, физикалық, психикалық, кәсіби, әлеуметтік-экономикалық пайдалылығы осы аурудың өз барынша әлеуетін қол жеткізу үшін.

- Экономикалық, медициналық, физикалық, психологиялық, кәсіби (еңбек) және әлеуметтік: бірнеше түрлері, немесе аспектілері бөлуге болады медициналық мәселе, - Сондықтан, оңалту кешені, әлеуметтік ретінде қарастырған жөн.

Оңалту бағыттары

Бірінші кезекте (медициналық және физикалық) оңалту бағыты - дене зақымдалған физиологиялық функцияларын қалпына келтіру барынша бағытталған түрлі құралдарын кешенді пайдалану арқылы науқастың денсаулығын қалпына келтіру, сондай-ақ ол осы қол жеткізу мүмкін емес, егер - компенсаторлық және алмастыру құрылғылар (функциялары) дамыту.

Оңалту **психологиялық аспектісі**, емдеу дәрігердің ұсынымдар, оңалту шараларын жүзеге асыру науқастың психикалық жай-күйін, сондай-ақ оның қарым-қатынас қалыптастыруға түзету бағытталған. Бұл ауру салдарынан өзгерген өмір жағдайға науқастың психологиялық бейімдеу үшін жағдай жасау қажет.

Оңалту **кәсіби аспектісі** жұмыспен қамту мәселелерін, кәсіптік даярлау және қайта даярлау, науқастардың мүгедектік анықтамасын әсер етеді.

Әлеуметтік - экономикалық оңалту жәбірленушінің экономикалық тәуелсіздігін және әлеуметтік пайдалылығын қалпына келтіру болып табылады. Бұл мақсаттар медициналық мекемелер мен әлеуметтік қамтамасыз ету агенттіктер ғана емес.

Медициналық оңалту міндеттері

Медициналық оңалту басты мақсаты органның және тірек-қимыл жүйесі (ДРК), сондай-ақ күнделікті өмірде және еңбек жағдайларына компенсаторлық бейімдеуді әзірлеу әртүрлі жүйелерінің функционалды толық қалпына келтіру болып табылады.

Оңалту проблемалары бойынша, атап айтқанда, мыналарды қамтиды:

- ▶ Науқас, яғни, ұтқырлық, өзін-өзі сақтау және қарапайым үй тапсырмасын іске асыру отандық мүмкіндіктерін қалпына келтіру;
- ▶ Оңалту мен мүгедектер автокөлік функционалды пайдалану және дамыту арқылы дағдыларын жоғалтқан;
- ▶ Қайталама алдын алу іс-шараларын жүзеге асыру, яғни уақытша немесе тұрақты айрылуға әкеп соғуы патологиялық процестердің дамуын алдын алу.

Оңалту мақсаты - дене жоғалған қабілеттерін барынша толық қалпына келтіру, бірақ бұл іс жүзінде жоғалған немесе құнсызданған функцияларын ішінара қалпына келтіру немесе өтеу міндеті, және кез келген жағдайда болмаса, - аурудың баяулауы прогрессияның. Ең оңалту әсері дене жаттығулары, (табиғи және отформованный де) экологиялық факторларды, массаж түрлі, тренажерларда оқыту, сондай-ақ ортопедиялық құралдар, еңбек терапиясы, терапия және есту дайындықтан олардың арасында оңалту қаражат, жиынтығын пайдалана отырып, оларға жетудің. Тіпті осы тізімнен ол жетекші рөл физикалық бұлтартпау оңалту әдістерін тиесілі және әрі қарай сахнадан ол «физикалық оңалту» деп аталатын филиалын немесе түрі, жетіп, ұзақ уақыт бойы, олар неғұрлым көп болса мәні жылжиды сатысында екені түсінікті.

Физикалық оңалту тұжырымдамасы

- ▶ **Физикалық оңалту** - медициналық, әлеуметтік және кәсіптік оңалту бөлігі, қалпына келтіру немесе физикалық мүмкіндіктері мен ақыл-ой қабілетін орнын толтыру, органның функционалдық жай-күйін жақсарту, дене сапасын, психологиялық және эмоционалдық тұрақтылығын және дене тәрбиесі адам ағзасына құралдары мен әдістерін адаптивті қорын жақсарту бойынша іс-шаралар жүйесі, спорт және спорт элементтері оқыту, массаж, физиотерапия және табиғи факторлар.
- ▶ Физикалық оңалту оқу процесі, одан дұрыс, медициналық Оқу-тәрбие үдерісінің ретінде қарастырылады, немесе керек. физикалық оңалту басты құралы дене жаттығулары және спорт элементтер болып табылады және оларды пайдалану - әрқашан педагогикалық, білім беру үдерісін. оның сапасы әдіскер педагогикалық білімі мен дағдыларын меңгерген қанша байланысты.

Науқас медициналық оңалту бағдарламасы мыналарды қамтиды

- ▶ оңалтудың физикалық әдістері (және т.б. электротерапия, электр ынталандыру, лазерлік терапия, barotherapy, бальнеотерапия,)
- ▶ оңалтудың механикалық әдістері (гидротерапия, кинезотерапия.)
  - ▶ • Массаж,
  - ▶ • Дәстүрлі емдеу (акупунктура т.б., фитотерапия, массаж терапия),
  - ▶ • Еңбек терапиясы,
  - ▶ • Психотерапия,
  - ▶ • Логопедтік көмек
  - ▶ • Физиотерапия,
  - ▶ • Реконструктивті хирургия,
  - ▶ • Протезді-ортопедтік көмек (протездеу, ортопедиялық, күрделі ортопедиялық аяқ киім)
  - ▶ • Санаториялық-курорттық емдеу,

Емдік дене шынықтыру

- ▶ Емдік дене шынықтыру - жалғыз пациенттің немесе нұсқаушысы көмегімен жүзеге пассивті жаттығуларды және арнайы құралдар көмегімен оқыту кіреді күрделі жаттығу болып табылады. Әрбір жағдайда, физиотерапия курсы жекелей жобалануы тиіс! , Парез және параличпен бұлшықет тонусын және сезімталдығы науқастың автомобиль функцияларын қалпына келтіру үшін арналған ЛФК.

Медициналық массаж

- ▶ **Медициналық массаж**, сондай-ақ жоғары медициналық білімі бар білікті массаж ғана жүзеге асырылуы тиіс. Кейбір жағдайларда - мысалы, инсульт кейін - тек дұрыс қозғалысы осындай тромб бөлу ретінде қайталанатын әсер немесе асқынулардың әкелуі мүмкін. Массаж ауырсынуды жеңілдету үшін көмектеседі, ісік және көгеруін азайту, қан айналымын қалыпқа, қысым тіндердің регенерациялау және қалыпқа ықпал етеді. Массаж спастикалық бұлшық демалуға және орындауға әлсіз бұлшық ынталандыруға көмектеседі: ол науқастың бұлшық жақсы нысанда, және жұмсарту болып табылатын дәл білу маман болуы тиіс. Әлбетте, біз адам анатомиясы мұқият білімді қажет.

Физиотерапевтік процедуралар

- ▶ **Физиотерапевтік процедуралар**, оларды тізіп мүмкін емес, сондықтан көптеген және алуан түрлі болып табылады. , Бұлшық электростимуляциялау, лазер, крио, гирудотерапия, myostimulation, жылу көздерінің әр түрлі, акупунктура, магниттік терапия, емдік ванналар, су терапия (гидротерапия) балшық, және ультрадыбыстық: Әрбір физикалық оңалту орталығы ең көп таралған, соның ішінде рәсімдерді өз жиынын ұсынады вакуумдық терапия. Олардың барлығы органның таңдалған аймақтары, органдар, аяқ мақсатты және мөлшерленген ынталандыру пайдалануға бағытталған.

Электр ынталандыру әдісі

- ▶ Физиотерапия ең көп тараған түрлерінің бірі **электр ынталандыру** болып табылады. Ол ағымдағы пайдаланып экспозиция түрлі түрін қамтиды:
- ▶ SMT-терапия - синусоидалды модуляцияланған ағымдар;
- ▶ Diadynamic - 50 Гц және 100 жарым-синусы импульстік жиілігі емдеу Тұрақты тоқтар;
- ▶ Араласуға терапия - төмен жиілігі емдеу кедергілер тоқтар;
- ▶ Ші - transcutaneous neyroelektrostimulyatsiya;
- ▶ Жоғары вольтты импульстарды VI-терапия;
- ▶ терапия «тікбұрышты» және «үшбұрыш» ағымдар.

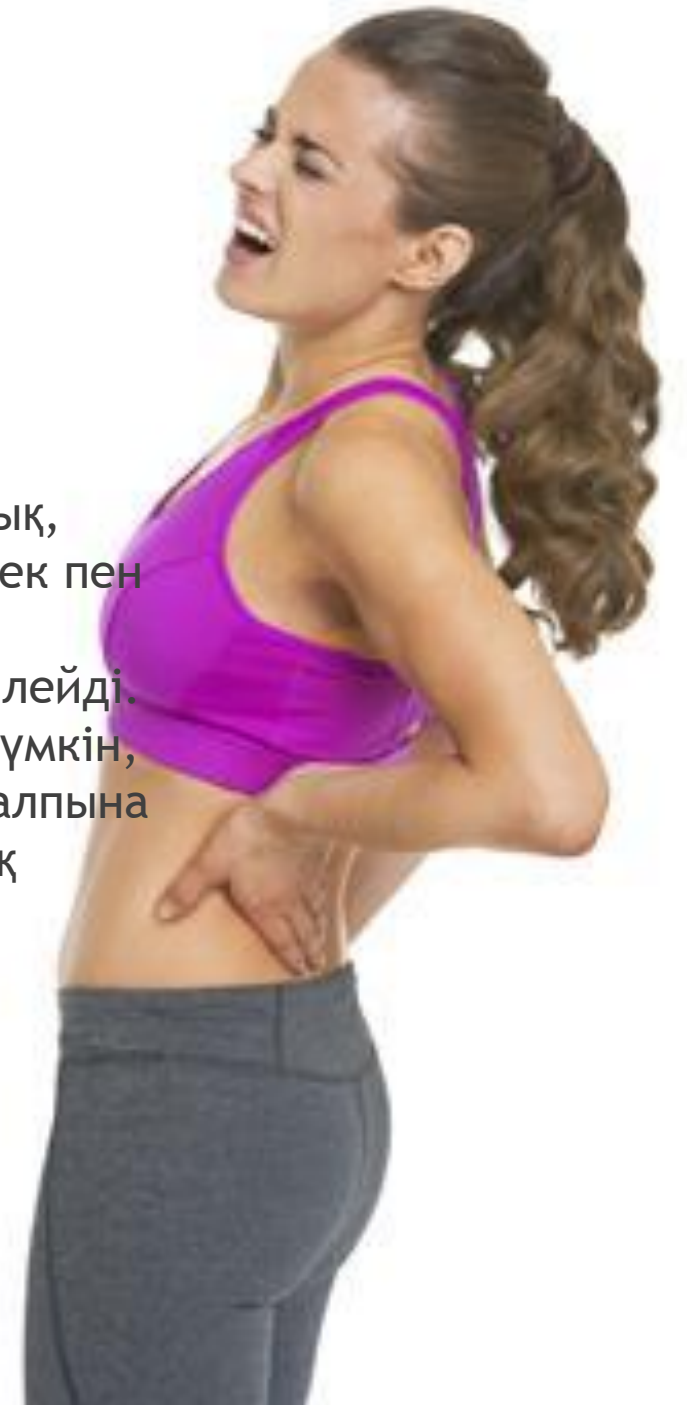
Механотерапия

- ▶ Тағы бір үрдіс физиотерапия механотерапия болып табылады. Ол физикалық оңалту арналған арнайы тренажерларда жүзеге асырылады оңалту жаттығулар кешені. Кейбір тренажерлер биологиялық жабдықталған. іс-қимыл пассивті және белсенді құрылғылар (- пациент өзі жылжыту үшін күш-жігерін жұмсауда бірінші жағдайда, науқастың қозғалыстар мотор, екінші жұмыс істейтін тұтқа арқылы ықпал етіледі) бар. Қазіргі заманғы робот және компьютерлендірілген машиналар, спазмы азайту қорыту және зәр шығару жүйелерін жетілдіру, қан айналымы жүйесінің органдарын нығайту көмектеседі. Жалпы, кез келген физиотерапия бірдей мақсатқа ие.

Еңбекті терапия

- ▶ Еңбекті терапия күнделікті өмірде көптеген салаларда барынша тәуелсіздігін жету үшін науқасты көмектеседі. Қозғалтқыш, сенсорлық, танымдық функцияларды қалпына келтіру үшін пайдаланылады, еңбек пен тынығу өзін-өзі қызмет дағдыларын меңгеруге көмектеседі. еңбек терапиясы барысында науқас арнайы көмекші технологияларды әзірлейді. Еңбек терапиясы, қолын жұмыс, ағаш бұйымдары ойындар қамтуы мүмкін, танымдық функцияларды қалпына келтіру үшін (ұсақ моторикасын қалпына келтіру үшін) қолда бар құралдар түрлі пайдалана отырып, сондай-ақ компьютерлік ойындар, жаттығулар жүзеге асырады.

Эрготерапия - оңалту үшін жаңа көзқарас

- ▶ Қазіргі заманғы оңалту емдеу **Эрготерапия** жалғыз түр. Америка Құрама Штаттары, ол сондай-ақ «Еңбек терапиясы» (еңбек терапия) деп аталады - бұл инновациялық әдісін Отаным. Ergotherapy, еңбек терапиясы сияқты, еңбек терапиясы соңғы ғылыми деректер негізінде, ал еңбекті терапия алайда, бірнеше ескірген әдіс болып табылады, күнделікті өмірі мен қызметі жоғалған өзіне-өзі қызмет дағдылары мен қызметін қалпына келтіру үшін көмектеседі. сабақтар барысында кәсіби терапевт бірге науқас, оның ішінде олардың жеке қажеттіліктері мен талаптарына сай келетін қызметті дамытады: оның дене күтімі, аспаздық, шопинг үшін, балалар мен үй жануарларын және одан да көп қамқорлық. Сонымен бір мезгілде эрготерапевт бағдарламалық қамтамасыз ету мониторлар ұйықтап және науқасты демалуға және жұмыс, оқу, ойын және демалыс іс-шаралар түрлі қажетті іс-шараларды әзірлеуге көмектеседі. Еңбекті терапевт, клиент мемлекеттің бағалау жүргізеді, қажет болған жағдайда, іс-терапевтік араласу орындайды, сондай-ақ науқастың қол жеткізген нәтижелерін талдайды. психология, педагогика, әлеуметтану, биомеханика және физиотерапия - Білікті эрготерапевт бірнеше салаларда тәжірибесі бар. Еңбек терапевт - толыққанды өмір жолында науқасқа бұл жеке «Періште» болып табылады, ассистент, психолог және кеңесші!

Қорытынды

- ▶ Осылайша, дене оңалту процесі - дене жоғалған физикалық қабілеттерін қалпына келтіру үшін шаралар кешені болып табылады. Мамандар үлкен саны мен науқастың қолында осы күрделі жұмыстың табысы. Бұл соңғы нүкте өте маңызды болып табылады: күштер қалыпты өмірі мен сенім қалпына ұмтылу жиі ғажайыптар!

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі

- ▶ В. М. Мухин. Физическая реабилитация. Киев, Олимпийская литература. 2000 год.
- ▶ [Всемирная конфедерация физической терапии](#)
- ▶ [Standard Rules on the Equalization of Opportunities for Persons with Disabilities](#)
- ▶ Лицензия Министерства здравоохранения Московской области № ЛО-50-01-004399 от 17 июля 2013 г.
- ▶ http://www.goukkemk.ru/uploads/libray/e-books/koshkalda_osnovi_fizioterapii/rehabilitation.htm
- ▶ <https://ru.wikipedia.org/wiki/>
- ▶ <http://www.sovsport.ru/digest/iergoterapija.html>

Назарларыңызға рахмет